

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2009-2010

12 JANUARI 2010

Wetsontwerp betreffende de methoden voor het verzamelen van gegevens door de inlichtingen- en veiligheidsdiensten

AMENDEMENTEN

Nr. 149 VAN DE HEER HELLINGS EN MEVROUW THIBAUT

Art. 2

In artikel 2, § 1, een vijfde lid toevoegen, luidende :

«De verzamelde gegevens moeten worden vernietigd als de bedreiging op grond waarvan die gegevens zijn verzameld, niet blijkt te bestaan.»

Verantwoording

Zoals de orde van Vlaamse balies onderstreept, moeten de verzamelde gegevens worden vernietigd en mogen ze niet worden gebruikt in een gerechtelijk onderzoek of in een ander onderzoek wanneer blijkt dat het gedrag dat aanleiding heeft gegeven tot het opstarten van een methode voor het verzamelen van gegevens geen gevaar inhoudt.

Zie:

Stukken van de Senaat :

4-1053 - 2009/2010 :

Nr. 9: Ontwerp gemaandeed door de Kamer van volksvertegenwoordigers en teruggezonden naar de Senaat.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2009-2010

12 JANVIER 2010

Projet de loi relative aux méthodes de recueil de données par les services de renseignement et de sécurité

AMENDEMENTS

N° 149 DE M. HELLINGS ET MME THIBAUT

Art. 2

Compléter le § 1er par un alinéa 5 rédigé comme suit :

«Les données récoltées doivent être détruites lorsque la menace qui les a justifiées s'avère inexisteante.»

Justification

Ainsi que le souligne l'ordre des barreaux flamands, les données récoltées doivent être détruites et ne peuvent plus être utilisées dans une enquête judiciaire ou autre, lorsqu'il s'avère que le comportement qui a déclenché l'exécution d'une méthode de recueil de données ne constitue pas un danger.

Voir:

Documents du Sénat :

4-1053 - 2009/2010 :

N° 9: Projet amendé par la Chambre des représentants et renvoyé au Sénat.

**Nr. 150 VAN DE HEER HELLINGS EN
MEVROUW THIBAUT**

Art. 3

In het voorgestelde artikel 3, 15°, de woorden «mentaal gevormd wordt of bereid is tot het plegen van terroristische handelingen» vervangen door de woorden «erop wordt voorbereid terroristische handelingen te plegen».

Verantwoording

De al te ruime definities die in artikel 8 van de wet van 30 november 1998 worden gegeven, met name de definities van het «terrorisme» en van «de activiteit die bedreigt of zou kunnen bedreigen» beschrijven in combinatie met de definitie van het radicaliseringssproces waarvan hier sprake is, een groot aantal te vage gedragingen.

Artikel 18/9, § 1, van het ontwerp geeft de Staatsveiligheid de mogelijkheid om uitzonderlijke methoden te gebruiken voor het verzamelen van gegevens wanneer er ernstige bedreigingen bestaan voor de inwendige veiligheid van de Staat, het voortbestaan van de democratische en grondwettelijke orde, de uitwendige veiligheid van de staat en de internationale betrekkingen of het wetenschappelijk of economisch potentieel, en wanneer die bedreigingen betrekking hebben op een activiteit die verband houdt met spionage, terrorisme, hieronder begrepen het radicaliseringssproces, enz.

Een dergelijke definitie van het radicaliseringssproces biedt Staatsveiligheid de mogelijkheid in te ruime situaties gebruik te maken van uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens, met het risico dat ze er vaak gebruik van zal maken omdat de definitie in hoge mate subjectief is.

Het begrip «individu of groep van individuen mentaal gevormd of bereid tot» verwijst immers niet naar welbepaalde handelingen. Aangezien het zonder fysieke daad niet mogelijk is de mentale vorming of de bereidheid van een individu of een groep te kennen, kan de poging om die zogenaamde bedreiging te kennen, de diensten ertoe brengen pseudo-technieken voor het bewaken van het denken te ontwikkelen.

Het is dan ook belangrijk een nauwkeuriger definitie te geven van het radicaliseringssproces, opdat alleen situaties met concrete gegevens dat tot de daad wordt overgegaan, aanleiding geven tot het gebruik van uitzonderlijke methoden, die ingrijpende gevolgen voor het privé-leven hebben.

**Nr. 151 VAN DE HEER HELLINGS EN
MEVROUW THIBAUT**

Art. 3/1 (nieuw)

Een artikel 3/1 invoegen, luidende :

«Art. 3/1. — In artikel 8, 1°, c, van dezelfde wet, de woorden «anarchistische, nationalistische,» weglaten.».

Nº 150 DE M. HELLINGS ET MME THIBAUT

Art. 3

Au 15° proposé, remplacer les mots «soit mentalement préparé ou disposé à commettre des actes terroristes» par les mots «soit préparé à commettre des actes terroristes».

Justification

Les définitions trop larges données à l'article 8 de la loi du 30 novembre 1998, notamment la définition du «terrorisme» et de «l'activité qui menace ou pourrait menacer», combinées à la définition du processus de radicalisation dont il est question ici, définissent un champ beaucoup trop vague de comportements.

L'article 18/9, § 1er, du projet donne à la Sûreté de l'État la possibilité de procéder à des méthodes exceptionnelles de recueil de données lorsqu'il existe des menaces graves contre la sûreté intérieure de l'État, la pérennité de l'ordre démocratique et constitutionnel, la sûreté extérieure de l'État et les relations internationales et contre le potentiel scientifique ou économique, et que ces menaces sont liées à une activité en rapport avec l'espionnage, le terrorisme, en ce compris le processus de radicalisation, ...

Une telle définition du processus de radicalisation permettrait à la Sûreté de procéder dans des situations trop larges aux méthodes exceptionnelles de recueil de données, avec le risque d'y recourir fréquemment dès lors que la définition est éminemment subjective.

En effet, la notion «d'individu ou de groupe d'individus mentalement préparé ou disposé à» ne renvoie pas à des actes précis. Étant donné qu'il n'est pas possible de connaître, sans manifestation physique, la préparation mentale ou la disposition d'un individu, ou d'un groupe, tenter de connaître cette prétendue menace amènerait les services à développer des pseudo-techniques de surveillance de la pensée.

Il est dès lors important de donner une définition plus précise du processus de radicalisation afin que seules les situations où des éléments concrets de passage à l'acte sont présents puissent donner lieu à l'usage des méthodes exceptionnelles, très intrusives pour la vie privée.

Nº 151 DE M. HELLINGS ET MME THIBAUT

Art. 3/1 (nouveau)

Insérer un article 3/1 rédigé comme suit :

«Art. 3/1. — Dans l'article 8, 1°, c de la même loi, supprimer le mot «nationalistes» et le mot «anarchistes».

Verantwoording	Justification
<p>1) Heel wat parlementsleden vallen onder de huidige definitie. Een niet te veronachtzamen deel van de politieke vertegenwoordigers van het land, maar ook anderen, verklaren zich aanhanger van het nationalisme in een of andere vorm.</p> <p>Het nationalisme hoeft geen vrijheidsbeknottende leer te zijn.</p> <p>2) Ook het anarchisme is een stroming in de politieke filosofie dat stoelt op een aantal anti-autoritaire theorieën en praktijken. De opname ervan in deze lijst valt niet te verantwoorden.</p>	<p>1) La définition, dans son état actuel, permet d'inclure de nombreux membres du Parlement. En effet, une frange non négligeable des représentants politiques du pays se revendiquent du nationalisme, sous une forme ou une autre.</p> <p>Le nationalisme n'est pas nécessairement une doctrine liberticide.</p> <p>2) De même, l'anarchisme est un courant de philosophie politique développé sur un ensemble de théories et pratiques anti-autoritaires. Son inclusion par principe dans cette liste ne se justifie en rien.</p>
Nr. 152 VAN DE HEER HELLINGS EN MEVROUW THIBAUT Art. 3/2 (nieuw)	N° 152 DE M. HELLINGS ET MME THIBAUT Art. 3/2 (nouveau)

Een artikel 3/2 invoegen, luidende :

«Art. 3/2. In artikel 8, 1°, van dezelfde wet, het woord «, inmenging» en in punt g) de definitie van inmenging weglaten. ».

Verantwoording	Justification
<p>Deze definitie beheert in haar huidige formulering een aantal situaties die geen gevaar voor de samenleving vormen, maar die integendeel ressorteren onder de uitoefening van de fundamentele rechten door de burgers. Onder meer de vakbonden beantwoorden duidelijk aan alle criteria van deze definitie; om beslissingsprocessen te beïnvloeden, gebruiken zij middelen (stakersposten, betogingen enzovoort) die kunnen worden beschouwd als ongeoorloofd of clandestien.</p>	<p>Cette définition, dans sa formulation actuelle, recouvre un nombre de situations qui ne relèvent pas d'un danger pour la société, mais bien au contraire, relèvent de l'exercice de leurs droits fondamentaux par les citoyens. Les syndicats, entre autres, répondent à l'évidence à tous les critères de cette définition et utilisent des moyens (piquets de grève, manifestation, etc.) qui peuvent être considérés comme illicites ou clandestins, pour peser sur les processus décisionnels.</p>

Nr. 153 VAN DE HEER HELLINGS EN MEVROUW THIBAUT

Art. 14

In het voorgestelde artikel 18/3, § 1, tweede lid, de woorden «na kennisgeving van deze beslissing aan de commissie» vervangen door de woorden «na eenenluidend advies van de commissie conform artikel 18/10».

Verantwoording	Justification
<p>Gelet op de impact die de specifieke methoden op met name de erbiediging van het privéleven kunnen hebben, strekt het amendement ertoe de controleprocedure voor de specifieke methoden af te stemmen op die voor de uitzonderlijke methoden, door vóór enige aanwending het voorafgaand advies van de commissie te vragen, die de inachtneming van het proportionaliteits- en subsidiariteitsbeginsel kan controleren.</p>	<p>Compte tenu de l'impact que les méthodes spécifiques peuvent avoir notamment sur le respect de la vie privée, l'amendement vise à aligner la procédure de contrôle des méthodes spécifiques sur les méthodes exceptionnelles en sollicitant l'avis préalable de la commission avant toute mise en œuvre qui pourra contrôler le respect des principes de proportionnalité et de subsidiarité.</p>

Nr. 154 VAN DE HEER **HELLINGS** EN
MEVROUW **THIBAUT**

Art. 14

In het voorgestelde artikel 18/10, § 1, de volgende wijzigingen aanbrengen :

- 1. in het eerste lid, tussen de woorden «het aanwenden van de» en de woorden «uitzonderlijke methode», de woorden «specifieke of» invoegen;**
- 2. in het vierde lid, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode».**

Verantwoording

Het betreft technische wijzigingen die gerechtvaardigd zijn door de vereiste voorafgaande controle van de specifieke methoden door de commissie.

Nr. 155 VAN DE HEER **HELLINGS** EN
MEVROUW **THIBAUT**

Art. 14

In het voorgestelde artikel 18/10, § 2, de volgende wijzigingen aanbrengen :

- a) in het 1º, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode»;**
- b) in het 2º, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode»;**
- c) in het 3º, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode»;**
- d) in het 4º, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode»;**
- e) in het 5º, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode»;**
- f) in het 6º, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode».**

Nº 154 DE M. **HELLINGS ET MME THIBAUT**

Art. 14

À l'article 18/10, § 1er, proposé, apporter les modifications suivantes :

- 1. à l'alinéa 1er, entre les mots «utilisation de la méthode» et les mots «exceptionnelles pour le recueil de données» insérer les mots «spécifiques ou»;**
- 2. à l'alinéa 4, 1re et 3e phrases, entre les mots «fin à la méthode» et le mot «exceptionnelle» insérer chaque fois les mots «spécifique ou».**

Justification

Il s'agit de modifications techniques justifiées par la nécessité du contrôle préalable par la commission des méthodes spécifiques.

Nº 155 DE M. **HELLINGS ET MME THIBAUT**

Art. 14

À l'article 18/10, § 2, proposé, apporter les modifications suivantes :

- a) dans le 1º, insérer entre les mots «justifier la méthode» et les mots «exceptionnelle de recueil des données» les mots «spécifique ou»;**
- b) dans le 2º, insérer entre les mots «pour lesquels la méthode» et les mots «exceptionnelle de recueil des données» les mots «spécifique ou»;**
- c) dans le 3º, insérer entre les mots «faisant l'objet de la méthode» et les mots «exceptionnelle de recueil des données» les mots «spécifique ou»;**
- d) dans le 4º, insérer entre les mots «mettre en œuvre la méthode» et les mots «exceptionnelle de recueil des données» les mots «spécifique ou»;**
- e) dans le 5º, insérer entre les mots «période pendant laquelle la méthode» et les mots «exceptionnelle de recueil des données» les mots «spécifique ou»;**
- f) dans le 6º, insérer entre les mots «pour l'exécution de la méthode» et les mots «exceptionnelle de recueil des données» les mots «spécifique ou».**

Verantwoording	Justification
Het betreft technische wijzigingen die gerechtvaardigd zijn door de vereiste voorafgaande controle van de specifieke methoden door de commissie.	Il s'agit de modifications techniques nécessitées par le principe du contrôle préalable par la commission des méthodes spécifiques, à l'instar des méthodes exceptionnelles.
Nr. 156 VAN DE HEER HELLINGS EN MEVROUW THIBAUT	Nº 156 DE M. HELLINGS ET MME THIBAUT
Art. 14	Art. 14
In het voorgestelde artikel 18/10, § 3, de volgende wijzigingen aanbrengen :	À l'article 18/10, § 3, proposé, apporter les modifications suivantes :
1º in het tweede lid, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode»;	1º dans l'alinéa 2, insérer entre les mots «avis négatif, la méthode» et les mots «exceptionnelle de recueil des données» les mots «spécifique ou»;
2º in het vierde lid, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode»;	2º dans l'alinéa 4, insérer entre les mots «du suivi de la méthode» et les mots «exceptionnelle ainsi autorisée» les mots «spécifique ou»;
3º in het vijfde lid, de woorden «uitzonderlijke methode» vervangen door de woorden «specifieke of uitzonderlijke methode».	3º dans l'alinéa 5, insérer entre les mots «de mettre fin à la méthode» et le mot «exceptionnelle» les mots «spécifique ou».
Verantwoording	Justification
Het betreft technische wijzigingen die gerechtvaardigd zijn door de vereiste voorafgaande controle van de specifieke methoden door de commissie.	Il s'agit de modifications techniques nécessitées par le principe du contrôle préalable par la commission des méthodes spécifiques, à l'instar des méthodes exceptionnelles.
Nr. 157 VAN DE HEER HELLINGS EN MEVROUW THIBAUT	Nº 157 DE M. HELLINGS ET MME THIBAUT
Art. 38/1 (nieuw)	Art. 38/1 (nouveau)
Een nieuw artikel 38/1 invoegen, luidende :	Insérer un article 38/1 rédigé comme suit :
«Art. 38/1. De bepalingen van deze wet worden ten laatste drie jaar na de inwerkingtreding ervan geëvalueerd».	«Art. 38/1. Les dispositions de la présente loi feront l'objet d'une évaluation au plus tard dans les trois ans de son entrée en vigueur».
Verantwoording	Justification
Het gaat om een bijzondere delicate aangelegenheid. Bovendien zijn de specifieke en uitzonderlijke methoden uiterst ingrijpend en biedt het wetsontwerp de mogelijkheid er in tal van situaties gebruik van te maken, ook ten aanzien van artsen, advocaten en journalisten. Om al die redenen is het uiterst belangrijk dat die wet na een proefperiode kan worden geëvalueerd.	Vu le caractère particulièrement délicat de la matière, étant donné le caractère extrêmement intrusif des méthodes spécifiques et exceptionnelles de recueil de données, et les possibilités données par le projet de les effectuer dans des situations extrêmement larges y compris à l'égard de médecins, d'avocats et de journalistes, il est extrêmement important de pouvoir évaluer cette loi après un délai de mise à l'épreuve.
	Benoit HELLINGS. Cécile THIBAUT.

Nr. 158 VAN DE HEER SWENNEN

Art. 18

In het voorgestelde artikel 43/5, § 4, derde lid de woorden « voor de bescherming van de bronnen, de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van derden of de vervulling van de opdrachten van de inlichtingen en veiligheidsdiensten als gedefinieerd in de artikelen 7, 8 en 11 » **vervangen door de woorden** « voor de fysieke integriteit van derden ».

Verantwoording

Het aan de leden van de inlichtingendiensten toekennen van meer dan één grond om niet te hoeven getuigen ten aanzien van het Vast Comité I bij geval van klacht, is niet in overeenstemming met de geest van de rest van het wetsontwerp dat aan het Vast Comité I de meest verregaande bevoegdheden verleent.

Er is geen reden waarom de bevoegdheden van het Vast Comité I op dergelijke ruimere wijze zouden moeten beknopt worden. De leden van de inlichtingendiensten worden door het Vast Comité I gehoord buiten aanwezigheid van de klager of diens advocaat.

Enkel de fysieke integriteit van derden is een geldige uitzonderingsreden.

Bovendien voorziet het huidige artikel 48, § 2, derde lid van de wet van 18 juli 1991 tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten en op het Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, eveneens enkel in de uitzondering van de fysieke integriteit.

Nr. 159 VAN DE HEER SWENNEN

Art. 15/1 (nieuw)

Een artikel 15/1 invoegen luidende :

« Art. 15/1. — Het ministerieel comité moet binnen de maand na de inwerkingtreding van de hier voorliggende wet, de voorwaarden zoals bedoeld in artikel 20, § 3 van de wet van 30 november 1998 houdende regeling van de inlichtingen- en veiligheidsdiensten uitvaardigen en overmaken aan de vaste commissie van de Senaat die belast is met de begeleiding van het Vast Comité I. »

Verantwoording

Zoals uit de hoorzitting bleek laat het ministerieel comité tot op vandaag na de voorwaarden te bepalen waaronder de Staatsveiligheid en ADIV kunnen samen werken met buitenlandse inlichtingendiensten.

Nochtans betreft het hier geen facultatieve opdracht van de wetgever aan het ministerieel comité, maar wel een verplichting (Art. 20 van de huidige wet stelt « Het ministerieel Comité bepaalt ... »).

Het hier voorliggende amendement strekt er toe een deadline op te leggen: het ministerieel comité moet binnen de maand na

Nº 158 DE M. SWENNEN

Art. 18

Dans l'article 43/5, § 4, alinéa 3, en projet, remplacer les mots « la protection des sources, à la protection de la vie privée de tiers ou à l'accomplissement des missions des services de renseignement et de sécurité telles qu'elles sont définies aux articles 7, 8 et 11 » **par les mots** « l'intégrité physique de tiers ».

Justification

L'octroi, aux membres des services de renseignement, de plus d'un motif pour ne pas devoir témoigner devant le Comité permanent R en cas de plainte ne correspond pas à l'esprit du reste du projet de loi, qui accorde les pouvoirs les plus étendus au Comité permanent R.

Il n'y a aucune raison de restreindre d'une façon aussi large les pouvoirs du Comité permanent R. Les membres des services de renseignements sont entendus par le Comité permanent R en l'absence du plaignant ou de son avocat.

Seule l'intégrité physique de tiers est un motif d'exception valable.

En outre, l'actuel article 48, § 2, alinéa 3, de la loi du 18 juillet 1991 organique du contrôle des services de police et de renseignement et de l'Organe de coordination pour l'analyse de la menace ne prévoit également que la seule exception de l'intégrité physique.

Nº 159 DE M. SWENNEN

Art. 15/1 (nouveau)

Insérer un article 15/1 rédigé comme suit :

« Art. 15/1. Le comité ministériel promulgue les conditions visées à l'article 20, § 3, de la loi du 30 novembre 1998 organique des services de renseignement et de sécurité au cours du mois qui suit l'entrée en vigueur de la présente loi, et les communique à la commission permanente du Sénat chargée de l'accompagnement du Comité permanent R. »

Justification

Il est ressorti de l'audition que le comité ministériel a, jusqu'à présent, négligé de fixer les conditions auxquelles la Sûreté de l'État et le SGRS peuvent collaborer avec des services de renseignement étrangers.

Or, il ne s'agit pas d'une mission facultative confiée par le législateur au comité ministériel mais bien d'une obligation (l'article 20 de la loi actuelle s'énonce comme suit: « Le Comité ministériel définit ... »).

Le présent amendement tend à imposer une échéance : le comité ministériel doit promulguer les conditions de cette collaboration au

inwerkingtreding van de wet de voorwaarden voor samenwerking uitvaardigen. Het parlement waakt er — via het de vaste begeleidingscommissie van de Senaat — over dat het ministerieel comité zich aan deze wettelijke verplichting houdt.

Nr. 160 VAN DE HEER SWENNEN

Art. 17

In het voorgestelde artikel 43/1, § 1, zesde lid, de tweedezin vervangen door de zin «De effectieve leden hebben de hoedanigheid van rechter, waarvan minstens één de hoedanigheid van onderzoeksrechter.».

Verantwoording

De rol van het federaal parket is niet éenduidig. Er wordt zowel in contact getreden met het federaal parket wanneer een strafrechtelijk onderzoek parallel loopt met een onderzoek van de veiligheids- en inlichtingendiensten, alsook wordt in geval van misdrijven een niet-geclassificeerd proces-verbaal aan de Procureur des Konings of het federaal parket over gemaakt (toegevoegd artikel 19/1 — ook de verdediging zal kennis nemen van dit niet-geclassificeerd pv).

Het federaal parket kan dus tegelijk betrokken worden in een overleg inzake parallelle onderzoeken en in kennis worden gesteld van nieuwe strafbare feiten.

Bovendien maakt een lid van het (federaal ?) parket deel uit van de toezichtscommissie, en neemt hij dus kennis van alle uitgevoerde specifieke en uitzonderlijke methoden.

Er kan een procesrechtelijk belang bestaan bij de commissie om groen licht te geven voor uitzonderlijke methoden — teneinde bewijsmateriaal te bekomen zonder de procedurele restricties van de Bijzondere Opsporingmethoden zoals bepaald in het strafrecht.

De aanwezigheid van het parket in de commissie wekt minstens de indruk van dergelijke belangenvermenging.

Nr. 161 VAN DE HEER SWENNEN

Art. 14/1 (nieuw)

Een artikel 14/1 invoegen, luidende :

« Art. 14/1. — In artikel 19, tweede lid van dezelfde wet wordt het tweede lid vervangen als volgt :

« De administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat en de chef van de algemene Dienst inlichting en veiligheid, of de persoon die elk van hen aanwijst, kan met instemming van de commissie en indien het openbaar belang dit vereist, aan de pers gegevens verstrekken. Hij waakt voor de inachtneming van het vermoeden van onschuld, de rechten van verdediging van de betrokkenen en derden, het privé-leven en de waardigheid van personen. Voor zoveel als mogelijk wordt de identiteit van de in het dossier genoemde personen niet vrij gegeven. »

cours du mois qui suit l'entrée en vigueur de la loi et le Parlement doit veiller — par le biais de la commission permanente d'accompagnement du Sénat — à ce que le comité ministériel respecte cette obligation légale.

Nº 160 DE M. SWENNEN

Art. 17

Dans l'article 43/1, § 1er, alinéa 6, proposé, remplacer la deuxième phrase par la phrase «Les membres effectifs ont la qualité de juge, dont au moins un celle de juge d'instruction».

Justification

Le rôle du parquet fédéral n'est pas clair. D'une part, il est contacté lorsqu'une enquête pénale est menée parallèlement à une enquête des services de renseignement et de sécurité, et, d'autre part, un procès-verbal non classifié est transmis au procureur du Roi ou au parquet fédéral lorsqu'une infraction est commise (article 19/1 ajouté — la défense prendra, elle aussi, connaissance de ce pv non classifié).

Le parquet fédéral peut donc à la fois être associé à une concertation au sujet d'enquêtes parallèles et être informé de nouveaux faits punissables.

De plus, la commission de contrôle comprend un membre du parquet (fédéral ?), qui est donc mis au courant de toutes les méthodes spécifiques et exceptionnelles qui ont été utilisées.

La commission peut avoir un intérêt, au regard du droit de la procédure, à donner le feu vert à la mise en œuvre de méthodes exceptionnelles — afin de recueillir des preuves sans respecter les restrictions de procédure imposées par le droit pénal dans le cadre des méthodes particulières de recherche.

La présence du parquet au sein de la commission donne à tout le moins l'impression qu'il y a une telle confusion d'intérêts.

Nº 161 DE M. SWENNEN

Art. 14/1 (nouveau)

Insérer un article 14/1 rédigé comme suit :

« Art. 14/1. Dans l'article 19, alinéa 2, de la même loi, l'alinéa 2 est remplacé par ce qui suit :

« L'administrateur général de la Sûreté de l'État et le chef du Service général du renseignement et de la sécurité, ou la personne que chacun d'eux désigne, peut, de l'accord de la commission et lorsque l'intérêt public l'exige, communiquer des informations à la presse. Il veille au respect de la présomption d'innocence, des droits de la défense de l'intéressé et des tiers, de la vie privée et de la dignité des personnes. Dans la mesure du possible, l'identité des personnes citées dans le dossier n'est pas communiquée. »

Verantwoording	Justification
Huidig artikel 19 van de organieke wet van 30 november 1998 verzet er zich niet tegen dat een administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat publiekelijke verklaringen aflegt over de identiteit van een persoon waar naar een onderzoek loopt.	Compte tenu de la formulation actuelle de l'article 19 de la loi organique du 30 novembre 1998, rien ne s'oppose à ce que l'administrateur général de la Sûreté de l'État fasse des déclarations publiques concernant l'identité d'une personne qui fait l'objet d'une instruction.
Voorts beperkt huidig artikel 19 de mogelijkheid tot publieke verklaringen niet tot die situaties waarin dit vereist is voor het publieke belang.	Dans sa forme actuelle, cet article ne limite pas non plus les déclarations publiques aux situations où l'intérêt public l'exige.
Huidig artikel 19, tweede lid luidt immers:	L'alinéa 2 de cet article énonce en effet ce qui suit:
<i>«Met eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de personen en voor zover de voorlichting van het publiek of het algemeen belang dit vereist, mogen de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat en de chef van de algemene Dienst inlichting en veiligheid, of de persoon die elk van hen aanwijst, inlichtingen aan de pers mededelen.»</i>	<i>«Dans le respect de la vie privée des personnes, et pour autant que l'information du public ou l'intérêt général l'exige, l'administrateur général de la Sûreté de l'État et le chef du Service général du renseignement et de la sécurité, ou la personne que chacun d'eux désigne, peuvent communiquer des informations à la presse.»</i>
In vergelijking met artikel 57, § 3, van het wetboek van Strafvordering, mag de administrateur-generaal van de Veiligheid van de Staat dan ook veel meer meedelen dan een procureur des Konings.	Par comparaison avec l'article 57, § 3, du Code d'instruction criminelle, l'administrateur général de la Sûreté de l'État peut dès lors communiquer bien plus d'informations qu'un procureur du Roi.
Dit blijkt ook uit de recente publieke verklaringen omtrek imam Nordine Taouil, en de wel zeer ruime interpretatie die de huidige regering in de nasleep van dit incident geeft aan het artikel 19. Een interpretatie die veel ruimer gaat dan de wetgever destijds ooit bedoeld had. Dit betekent een ernstige verstoring van een breekbaar evenwicht.	Cela ressort également des récentes déclarations publiques faites au sujet de l'imam Nordine Taouil, et de la très large interprétation que le gouvernement donne à l'article 19 à la suite de cet incident. Cette interprétation est bien plus large que celle voulue par le législateur et porte dès lors gravement atteinte à un fragile équilibre.
Het amendement strekt er toe aan de administrateur-generaal en de chef van de ADIV gelijkwaardige voorwaarden op te leggen zoals bepaald in artikel 57, § 3 Sv.	Le présent amendement vise à imposer à l'administrateur général et au chef du SGR des conditions équivalentes à celles prévues par l'article 57, § 3, du Code d'instruction criminelle.
De gebruikte woordkeuze is naar analogie met art. 57, § 3 Sv.	Les mots ont été choisis conformément à ceux utilisés dans l'article 57, § 3, du Code d'instruction criminelle.
Nr. 162 VAN DE HEER SWENNEN	N° 162 DE M. SWENNEN
Art. 2	Art. 2
In § 3, eerste lid, de woorden «de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen,» doen vervallen en het woord «wettelijk» vervangen door het woord «legitiem».	Dans le paragraphe 3, alinéa 1er, proposé au 3e de cet article, supprimer les mots «de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité,» et remplacer, dans le texte néerlandais, le mot «wettelijk» par le mot «legitiem».
Verantwoording	Justification
Het Europees Hof stelde op 29 juni 2006 in de zaak Weber en Saravia v. Duitsland het volgende: «As soon as notification can be carried out without jeopardising the purpose of the restriction after the termination of the surveillance measure, information should, however, be provided to the persons concerned».	Le 29 juin 2006, dans l'affaire Weber et Saravia c. Allemagne, la Cour européenne a déclaré ce qui suit: «As soon as notification can be carried out without jeopardising the purpose of the restriction after the termination of the surveillance measure, information should, however, be provided to the persons concerned».
Vraag is of artikel 2, § 3 van de wet voldoende zal tegemoet komen aan deze notificatieverplichting.	La question se pose de savoir si l'article 2, § 3, de la loi satisfera suffisamment à cette obligation de notification.
Artikel 2, § 3, eerste lid voorziet dat de notificatie moet gebeuren «Onvermindert de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen.»	L'article 2, § 3, alinéa 1 ^{er} , prévoit que la notification doit avoir lieu «sans préjudice de la loi du 11 décembre 1998 relative à la classification et aux habilitations, attestations et avis de sécurité».

Dit betekent dat telkens wanneer een gegeven een classificatie draagt, niets meer mag worden meegeleerd.

Hierdoor wordt de notificatieverplichting volledig uitgehouden, aangezien de inzet van specifieke en uitzonderlijke methoden zeer dikwijls het voorwerp zal zijn van classificatie.

Het hier voorliggende amendement strekt er toe de classificatie als uitzonderingsgrond te schrappen.

Voorts wordt het woord «wettig» vervangen door «legitiem», wat een ruimere betekenis heeft.

Nr. 163 VAN DE HEER SWENNEN

Art. 2

In § 3, eerste lid, 2°, *in fine* de woorden «via een specifieke of uitzonderlijke methode» toevoegen.

Verantwoording

Het kan niet de bedoeling zijn dat elke daad van gegevensverzameling, tot het voegen van een krantenknipsel in het dossier toe, een beletsel vormt voor de notificatie.

Nr. 164 VAN DE HEER SWENNEN

Art. 2

In § 3, derde lid, na de woorden «informeert de commissie» de woorden «en het Vast Comité I» invoegen.

Verantwoording

Het Vast Comité I dient als controleorgaan een volledig en rechtstreeks zicht te krijgen op de naleving van de notificatieplicht.

Nr. 165 VAN DE HEER SWENNEN

Art. 3

In het 15°, de woorden «terroristische handelingen» vervangen door de woorden «terroristische misdrijven».

Verantwoording

Terroristische misdrijven is als term gedefinieerd in artikel 137 Sw. De strafwetgever geeft reeds een ruime notie aan dit begrip.

Cela signifie qu'à chaque fois qu'une donnée est classifiée, on ne peut plus rien communiquer.

L'obligation de notification est ainsi entièrement vidée de sa substance, étant donné que l'utilisation de méthodes spécifiques et exceptionnelles fera souvent l'objet d'une classification.

Le présent amendement tend à supprimer la classification en tant que motif d'exception.

Dans le texte néerlandais, le mot «wettelijk» est également remplacé par le mot «legitiem», qui a une signification plus large.

N° 163 DE M. SWENNEN

Art. 2

Dans le paragraphe 3, alinéa 1er, 2°, proposé au 3° de cet article, ajouter *in fine* les mots «que depuis qu'il a été mis fin à la méthode, aucune nouvelle donnée n'ait été recueillie à son sujet».

Justification

Le but n'est pas que tout acte de collecte de données, jusqu'à l'ajout d'une coupure de presse dans le dossier, constitue un empêchement à la notification.

N° 164 DE M. SWENNEN

Art. 2

Dans le paragraphe 3, alinéa 3, proposé au 3° de cet article, ajouter les mots «et le Comité permanent R» après les mots «informe la commission».

Justification

En tant qu'organe de contrôle, le Comité permanent R doit avoir une vue complète et directe du respect de l'obligation de notification.

N° 165 DE M. SWENNEN

Art. 3

Dans le 15° proposé, remplacer les mots «actes terroristes» par les mots «infractions terroristes».

Justification

La notion d'infractions terroristes est définie, en tant que concept, à l'article 137 du Code pénal. Le législateur pénal donne déjà une large signification à cette notion.

Terroristische handelingen daarentegen is een ongedefinieerd begrip, dat de indruk geeft nog ruimer te zijn dan terroristische misdrijven.

Het hier voorliggende amendement strekt er toe aan te sluiten bij de term zoals gebruikt in het Strafwetboek.

Nr. 166 VAN DE HEER SWENNEN

Art. 9

In het sub 4º van het voorgestelde artikel 14, vierde lid, de woorden «openbare sector» vervangen door de woorden «de gerechtelijke overheden en openbare diensten, met inbegrip van de politiediensten».

Verantwoording

De term «openbare sector» is een ongedefinieerd begrip, dat de indruk geeft zeer ruim te zijn. Het hier voorliggende amendement strekt er toe aan te sluiten bij de diensten zoals reeds bepaald in het eerste lid van artikel 14 van de wet.

Guy SWENNEN.

Nr. 167 VAN DE HEER HELLINGS EN MEVROUW THIBAUT

Art. 2

In dit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen :

1º) in de ontworpen § 3, de woorden «en op verzoek van iedere natuurlijke persoon met een wettelijk belang,» doen vervallen.

2º) in het derde lid, de woorden «Het diensthoofd van de betrokken dienst informeert de commissie over elk verzoek om informatie en over het geleverde antwoord» vervangen door de woorden «De betrokken persoon kan aan de commissie informatie vragen over de aard en de duur van de gebruikte methoden, hun doel en het behaalde resultaat».

3º) het laatste lid vervangen door de volzin «Wanneer de commissie beslist om bepaalde informatie vertrouwelijk te houden, moet zij haar beslissing tegenover de betrokkenen met redenen omkleden».

Verantwoording

Het is belangrijk dat de particulier op wie specifieke of uitzonderlijke methoden voor het verzamelen van gegevens zijn toegepast, na een termijn van 5 jaar automatisch op de hoogte wordt gebracht van het gebruik van die methoden en niet alleen op zijn verzoek, zoals het ontwerp bepaalt.

En revanche, le concept d'actes terroristes est une notion non définie, qui donne l'impression d'être encore plus large que celle d'infractions terroristes.

Le présent amendement tend à renvoyer à la notion utilisée dans le Code pénal.

Nº 166 DE M. SWENNEN

Art. 9

Dans le 4º proposé à cet article, remplacer dans l'alinéa 4 les mots «du secteur public» par les mots «des autorités judiciaires et des services publics, y compris les services de police».

Justification

Le concept de «secteur public» est une notion non définie, qui donne l'impression d'être très large. Le présent amendement tend à renvoyer à la notion de services telle que déjà définie à l'article 14, alinéa 1er, de la loi.

Nº 167 DE M. HELLINGS ET MME THIBAUT

Art. 2

Apporter les modifications suivantes :

1º) supprimer au § 3 proposé les mots «à la requête de toute personne physique justifiant d'un intérêt légitime»;

2º) à l'alinéa 3 remplacer les mots «Le dirigeant du service concerné informe la commission de toute demande d'information et de la réponse donnée» par les mots «La personne concernée peut requérir de la commission des informations concernant la nature et la durée des méthodes utilisées, leur objectif et le résultat obtenu»;

3º) remplacer le dernier alinéa par la disposition suivante : «Lorsque la commission décide de garder confidentielles certaines informations, elle doit motiver sa décision à l'intéresser».

Justification

Il est important que le particulier, qui a fait l'objet de méthodes de recueil de données spécifiques ou exceptionnelles, puisse automatiquement être averti de l'usage de ces méthodes le concernant après un délai de 5 ans, et pas uniquement à sa demande comme le prévoit le projet.

De procedure die in het ontwerp wordt voorgesteld is problematisch, omdat de betrokkenen meestal niet zal weten dat op hem onderzoeksmethoden zijn toegepast. En wanneer hij vermoedt dat dit het geval is geweest, weet hij daarom nog niet wanneer daar een eind aan gekomen is. Het voorgestelde artikel verplicht hem dus zijn verzoek blindweg in te dienen en te herhalen.

In het amendement wordt voorgesteld het proces om te keren : de betrokkenen wordt er na vijf jaar automatisch van op de hoogte gebracht dat de methode tegen hem gebruikt is en dat hij het recht heeft de commissie meer uitleg te vragen.

Om redenen van nationale veiligheid kan de commissie beslissen bepaalde informatie niet vrij te geven. Ze moet in dat geval haar weigering die informatie bekend te maken, motiveren.

Nr. 168 VAN MEVROUW TAEMLAN

Art. 24

Het 1° vervangen door wat volgt :

« 1° het tweede lid, eerste zin wordt aangevuld met het volgende zinsdeel : « en de relevante reglementen, richtlijnen en documenten die uitgaan van andere overheidsorganen. ».

Verantwoording

Dit amendement beoogt nog duidelijker de wettelijke toegang te garanderen voor het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten tot alle documenten die de diensten en hun leden als taakgevende opdracht (kunnen) beschouwen. Het mag duidelijk zijn dat hierbij een belangrijke bron de richtlijnen en definiëringen van het ministerieel Comité voor Inlichtingen en Veiligheid zijn. Het volstaat hier om in de Wet van 18 juli 1991 artikel 33 te amenderen door na de woorden « alle documenten die de handelswijze van die diensten regelen » de volgende woorden toe te voegen : « en de relevante reglementen, richtlijnen en documenten die uitgaan van andere overheidsorganen. »

Martine TAEMLAN.

Nr. 169 VAN DE HEER HELLINGS EN MEVROUW THIBAUT

Art. 24

In de eerste zin van het 1°, tussen de woorden « de bestuurlijke overheden » en de woorden « de mededeling », de woorden « en de andere overheidsinstellingen » invoegen.

La procédure, proposée par le projet, est problématique parce que les personnes concernées ignoreront le plus généralement qu'elles ont fait l'objet d'une méthode de recherche. Et dans l'hypothèse où elles se doutent avoir fait l'objet de ces méthodes, elles ne sauront pas forcément quand elles auront pris fin. L'article proposé l'oblige donc à introduire et à réitérer sa demande à l'aveugle.

L'amendement propose d'inverser le processus : la personne concernée est automatiquement prévenue de l'usage de la méthode effectuée à son encontre après 5 ans, ainsi que de son droit de demander des précisions à la commission.

La commission peut décider de ne pas dévoiler certaines informations pour des raisons liées à la sécurité nationale. Dans ce cas, elle doit motiver son refus de les divulguer.

Benoit HELLINGS.
Cécile THIBAUT.

Nº 168 DE MME TAEMLAN

Art. 24

Remplacer le 1° de cet article par ce qui suit :

I^o la première phrase de l'alinéa 2 est complétée par le membre de phrase suivant : « et les règlements, directives et documents pertinents qui émanent d'autres organismes publics. ».

Justification

Le but de cet amendement est de garantir avec encore plus de précision que le Comité permanent de contrôle des services de renseignements et de sécurité peuvent bénéficier d'un accès légal à tous les documents que les services et leurs membres (peuvent considérer) considèrent comme leur mission. Il est clair qu'une des sources importantes en la matière sont les directives et les définitions émanant du Comité ministériel du renseignement et de la sécurité. Il suffit en l'occurrence d'amender l'article 33 de la loi du 18 juillet 1991 en complétant la première phrase de l'alinéa 2 par les mots suivants : « et les règlements, directives et documents pertinents qui émanent d'autres organismes publics. »

Nº 169 DE M. HELLINGS ET MME THIBAUT

Art. 24

Dans le 1°, insérer la première phrase entre les mots « auprès des autorités administratives » et les mots « les règlements » les mots « et des autres organismes publics ».

Verantwoording

Sinds vele jaren kampt het Vast Comité I met de onmacht om zijn wettelijke opdracht ten volle uit te oefenen indien het geen kennis heeft van de richtlijnen van het ministerieel Comité.

Het ministerieel Comité voor inlichting en veiligheid weigert deze richtlijnen vrij te geven aan het Vast Comité. Zowel de voorzitter van dit Comité, zijnde de eerste minister, als de twee toezende ministers, namelijk de ministers van Defensie en Justitie, alsook de Veiligheid van de Staat en de algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van de Krijgsmacht weigeren pertinent deze richtlijnen systematisch aan het Comité I mee te delen. De twee laatstgenoemde diensten zijn van oordeel dat het niet gaat om interne documenten, maar documenten afkomstig van andere diensten, waarbij ze zich blijkbaar niet verplicht voelen om deze ten aanzien van het Comité I vrij te geven.

Het amendement wil een einde maken aan deze controverse door duidelijk in de wet te bepalen dat het Comité I de mededeling kan vragen van reglementen, richtlijnen en andere documenten van de andere overheidsinstellingen, en bijgevolg ook die van het ministerieel Comité.

Justification

En effet, depuis de nombreuses années, le Comité permanent R est dans l'incapacité d'accomplir pleinement la mission que la loi lui confère, faute de pouvoir prendre connaissance des directives du Comité ministériel.

Le Comité ministériel du renseignement et de la sécurité refuse de communiquer ces directives au Comité R. Tant le président de ce Comité, à savoir le premier ministre, que les deux ministres de tutelle, à savoir le ministre de la Défense et le ministre de la Justice, ainsi que la Sûreté de l'État et le Service général du renseignement et de la sécurité des Forces armées refusent de communiquer systématiquement ces directives au Comité R. Les deux derniers services sont d'avis qu'il s'agit non pas de documents internes mais de documents provenant d'autres services, et ne se sentent manifestement pas obligés de communiquer les directives en question au Comité R.

L'amendement vise à mettre fin à cette controverse en inscrivant de manière claire dans la loi que le Comité R peut se faire communiquer les règlements, directives et documents des autres organismes publics — et par conséquent aussi ceux du Comité ministériel.

Benoit HELLINGS.
Cécile THIBAUT.